

Mozgástér

Hajléktalan emberek és a foglalkoztatási program

A hajléktalan emberek számára a munkavégzés növelheti annak a lehetőségét, hogy enni és inni tudjanak, kapcsolatokat teremtsenek, megbecsülést szerezzenek maguknak, és megtalálják az önkifejezésnek valamilyen módját. De a munka olyan esély, amelynek kockázatai is vannak.

Kérdőíves adatfelvétel
2009. február 3-án

...úgy tűnt, hogy az egyén társadalmi helyzetét meghatározó attribútumok végérvényesen a munkához kötődnek, háttérbe szorítva az azonosságtudat más hordozóit, a családi hovatartozást vagy valamely konkrét közösséghez kötő tagságot... R Castel (Esély 1997/4)

Kik és milyen mértékben vonhatóak be a hajléktalan emberek egy foglalkoztatási programba?

Milyen típusú foglalkoztatási programnak lehet sikere a hajléktalan emberek között?

Hol milyen kockázattal járhat a foglalkoztatási program indítása?

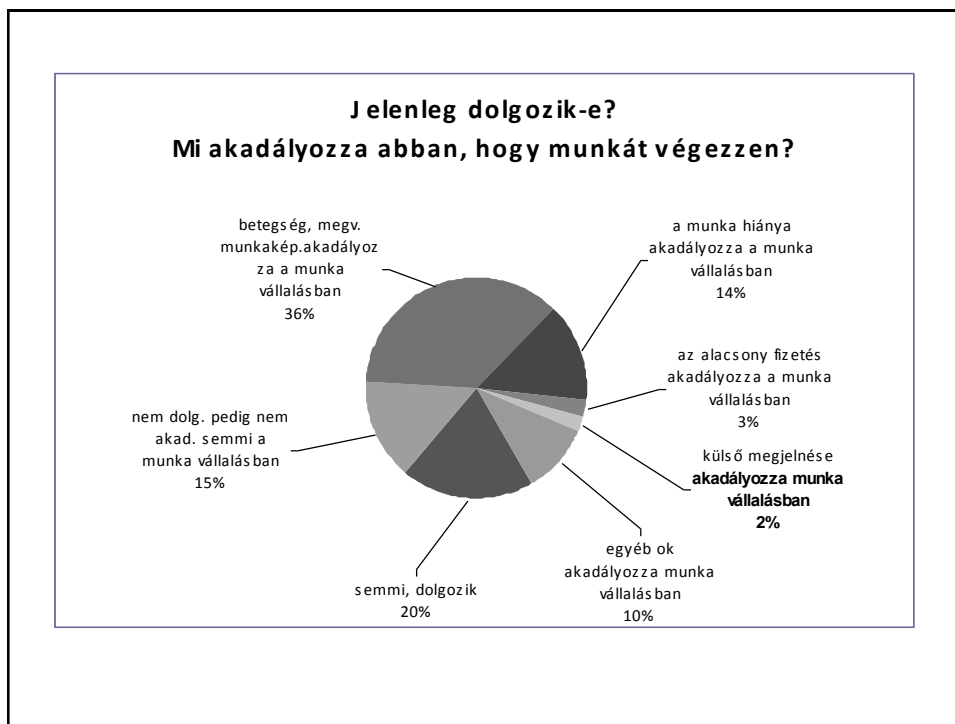
Milyen célokat tűzhetünk ki egy foglalkoztatási programmal szemben?

2009 első hat hónapjában a legmagasabb nettó keresettel a közép-magyarországi régió rendelkezett, ez 141 300 forintot tett ki, ami 16%-kal haladta meg a nemzetgazdaság átlagát. A legalacsonyabb nettó bér továbbra is a két alföldi régiót jellemezte, ez 101–102 ezer forint volt, ami 16–17%-kal maradt el az országos átlagtól. A többi régióban a havi nettó kereset összege 105 és 110 ezer forint közötti volt. Összességében egyedül a közép-magyarországi régióban nőtt érzékelhetően a nettó kereset, a másik hat területet stagnálás vagy kisebb-nagyobb mértékű csökkenés jellemezte 2009 I. félévében.

A KSH JELENTI

GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM

2009/6

Mennyi pénzért vállalna munkát - havonta?

Budapesten élő hajléktalan emberek legmagasabb iskolai végzettségük szerint (2009. február 3-án)	Forint (átlag)	esetszám
8 általános alatt	69098	282
8 általános	72588	1169
szakmunkás	89036	1233
érettségi	93384	417
főiskola, egyetem	98176	129

Elzer Anna (B. Révész László: Diogenész hordót keres c. film)

„Ebből (hajléktalanság) csak két módon lehet kimászni, vagy kapsz valakitől egy nagy szerencse folytán egy nagy rakás munkalehetőséget, vagy pedig találsz egy halom pénzt, amit okosan befektetsz. Máskülönben... itt nincs más.

Több nincs, ez a kettő van... Én már megpróbáltam mindent.

És ha az ember nem kapja meg ezt a két lehetőséget...

Én hat évre felfüggesztettem az alkoholt, mert voltak előzőleg problémáim belőle... és ugye kikerültem az utcára... (azután tavaly ilyenkor újra kezdtem, mert olyan mély depresszióban voltam, mert a traumák amik értek ugye, nem tudtam feldolgozni őket) .

Mert ha valaki időben nem kap kellő segítséget és az agya tiszta, mint mondjuk nekem is, az vagy teljesen alkoholista lesz, vagy elmegy erről a földi pályáról, vagy pedig lenni kikit a gumiszobában.

És én, aki általános adminisztrátor voltam, ebből (kukázásból) tartom fenn magam, de becsületes úton, és nem lopok és nem kéregetek. Akkor kérek, ha nagyon muszáj, ha hiányzik egy tíz, húsz, ötven forint.

Ha valaki hajléktalan és nincs meg napi létszükséglete – nekem a napi létszükségletem a kávé, a dohány (az mindenféleképpen) és most már ugye, a kis liter borocska is (mikor végzek a munkával megiszom, jól érzem magam, de ez nem boldogság, ez csak annyi, hogy akkor azt mondd, hogy 'Hm de jó, megvan a cigi, megvan a kávé, a kis bor', de nem vagy boldog tőle. Ez csak annyi, hogy a napi szükségleteidet fedezni tudod. Képzeld el, hogy hajléktalan vagy, és érnek az atrocitások, és nincs meg az, amire szükséged van, a kávé, a cigi... (nem sorolom el megint), akkor annyira le tudsz lombozódni, hogy nem igaz. Tehát boldog nem vagy, csak örülsz, hogy még egy nappal meghosszabbítottad az életedet – érted.

„Akár egy pad, egy kis fű, odamész, ugye az állandó stabil helyed - az az otthon. Akaratlanul is azt mondja az ember. Nem akarja, de azt mondja.”

Én nem gondoltam volna anno, hogy 44 évesen itt leszek az utcán. Jó szakmával rendelkezem, megéltem egy közép szinten. Nagyon sokan szidják a Kádár-rendszert... **Nekem megvolt a fasza munkahelyem, megbecsültek mint embert is, meg anyagilag is. Én ha azt a pénzt jól beosztottam, egy jó középszinten megéltem. Nekem nem volt problémám. Előfordult az, hogy egyszer-kétszer túlléptem a költségvetést – nem volt gond. Mentem a haverhoz, ismerőshöz, kollégához – adjál már légy szíves ennyi lét. Minden további nélkül.** De most, ma ezt nem tudod megcsinálni.

Munkaerő-piaci helyzet a régiókban
(a 15–74 éves népességén belül, adott év II. negyedévében)

Régiók	Foglalkoztatási arány		Munkanélküliségi ráta (%)	
	2008	2009	2008	2009
Közép-Magyarország	55,6	55,1	4,6	6,1
Közép-Dunántúl	53,6	51,9	5,2	8,4
Nyugat-Dunántúl	54,7	52,8	4,8	8,2
Dél-Dunántúl	45,2	46,0	10,3	11,1
Észak-Magyarország	43,3	43,0	13,6	15,0
Észak-Alföld	44,7	43,3	11,4	13,8
Dél-Alföld	48,2	46,8	8,4	10,1
Országos átlag	50,2	49,4	7,6	9,6

A KSH JELENTI
GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM
2009/6

**A létminimum-számítás aktív korú felnőltre vonatkozó normatív
élelmiszerkosara**

Az élelmiszerek főbb csoportjai	Mennyiség, kg/hó	Érték, forint/hó ^a
Hús, hal és készítményeik	3,4	3 539
Tojás (161 db/év), db	13,4	402
Tej (2,8 és 1,5%-os), liter	7,7	1 683
Sajt, egyéb tejtermékek	2,4	1 630
Zsiradékok	1,4	932
Cereáliák	9,0	3 038
Cukor, kakaó, méz	1,2	366
Burgonya	4,0	439
Friss és tartósított zöldség	11,6	3 690
Friss és tartósított gyümölcs	6,1	1 994
Szárazhüvelyes	0,4	161
Fűszerek stb.	x	894
Kávé, tea, üdítők	x	588
Mindösszesen	x	19 356

^a 2008. évi átlagos fogyasztói áron számolva.

© Központi
Statisztikai Hivatal

Létminimumértékek a különböző háztartástípusokban, 2008

Háztartástípus	Egy háztartásra		Egy főre		Létmini- mum/ élelmiszer arány	Fogyasz- tási egységek száma
	számított havi érték, forint					
	összesen	ebből: élelmiszer	összesen	ebből: élelmiszer		
Aktív korúak háztartásai						
1 felnőtt	71 736	19 356	71 736	19 356	3,71	1,00
1 felnőtt 1 gyermekkel	118 364	34 415	59 182	17 207	3,44	1,65
1 felnőtt 2 gyermekkel	154 232	49 474	51 411	16 491	3,12	2,15

HÁZI FELADAT

Azt vettük észre, hogy egyik évről a másikra hihetetlenül magas lett a nyolc általánost el nem végzettek aránya. Először az okokat kezdtük keresni, de nem találtunk egyetlen más jelet sem annak, hogy valami nagyon radikális változás történt volna. Ekkor arra gondoltunk, hogy valamilyen adatfelvételei hiba történt. Ezért leválogattuk az adatokat a monogram és születési dátum alapján úgy, hogy csak azoknak az adatok maradtak bent, akik mindkét évben válaszadók voltak. És akkor jött a meglepetés, ugyanis azt láttuk, hogy így is jelentős az eltérés. Amikor összehasonlítottuk személy szerint a válaszokat, az eltérés akkor is megmaradt. Például 193 ember mondta azt magáról az egyik évben, hogy nincs meg nyolc osztálya, egy évvel korábban közülük 88-an azt mondták, hogy befejezték a nyolc osztályt, és 22-en azt állították, hogy van szakmájuk is. Ekkor másik két egymást követő évet is megnéztük és az eredmény hasonló lesz. A 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségű 102 ember közül csak 52-en mondták ugyanezt magukról egy évvel korábban, miközben nyilvánvalóan nem jártak iskolába.

Mi ennek az oka?

- A hajléktalan emberek mindig azt mondják, ami az adott helyzetben a legtöbb esélyt jelenti számukra arra, hogy valami hiányzó dolgot megszerezzenek.
- Az adatlapokra nem az került, amit a hajléktalan emberek mondtak, vagy amit mondtak volna, ha megkérdezik őket.
- Minden egyes iskolai végzettségre vonatkozó statisztikai adatfelvétel hasonló eredményeket mutatna, csak a hajléktalanoknál azért feltűnő, mert évenként ismétljük őket.
- Nem olyan fontos kérdés az életükben az iskolai végzettség, azért a hajléktalan emberek hol így, hol úgy emlékeznek rá.
- Egyéb éspedig.....

Gurály Zoltán: modszertan@menhely.hu